

Onderzoek naar ondermijning Presentatie rekenkamerrapport

Steven Oostlander (Rekenkamer Dordrecht) en Joachim Bekkering (Pro Facto)

Onderzoeksvraag en onderzoeksthema's

- **Centrale onderzoeksvraag:**

Wat is de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit in de gemeente Dordrecht, hoe adequaat is zowel beleid als uitvoering in de bestrijding van ondermijning en hoe vult de gemeenteraad zijn kaderstellende en controlerende rol op dit thema in?

- **Onderzoeksthema's:**

- Aard en omvang van ondermijning
- Beleid
- Uitvoering van de ondermijningsaanpak
- Weerbaarheid
- Rol van de gemeenteraad

Onderzoeksmethoden

- Documentenstudie
- Algemene interviews
- Gesprek met de burgemeester
- Groepsgesprek met medewerkers
- Groepsgesprek met de raad
- Observeren van een regieoverleg
- Meelopen met een integrale controle
- Casestudy

Het begrip ondermijning

- Georganiseerde criminaliteit waarmee (veel) geld wordt verdiend.
- Voorbeelden: drugscriminaliteit, vastgoedfraude of witwassen.
- Onderwereld (criminelen) en bovenwereld (bedrijven, overheid en burgers) raken met elkaar vermengd.

'Criminele weldoeners' actief in minstens een op drie gemeenten

17 juli 2018 DOOR LAURA WENNEKES

Personen met een dubieuze achtergrond, zoals drugscriminelen, proberen regelmatig om zich positief te profileren met het steunen van maatschappelijk nuttige activiteiten. Minimaal een op de drie Nederlandse gemeenten kent wel een dergelijke 'weldoener'. Dit blijkt uit onderzoek van Tilburg University.

"Het is dood- en doodeng, als een crimineel je bedreigt en doet alsof hij een wapen heeft." Jan Boelhouwer, burgemeester van Gilze en Rijen, overkwam het. "Hij zei: we gaan op weg naar de burgemeester om hem met wapens duidelijk te maken wat ik van hem vind. Mijn hele wereld stond op z'n kop."

Boelhouwer is niet de enige. Uit onderzoek van het wetenschappelijk instituut van het ministerie van Veiligheid en Justitie (WODC) blijkt dat het een kwart van de Nederlandse burgemeesters door criminelen is bedreigd.

Er zijn steden in ons land met duizenden huizen waar niemand ingeschreven staat, maar waar wel mensen wonen. Het zijn criminelen die er anoniem verblijven, verborgen voor de autoriteiten. Gemeenten, politie en makelaars maken zich zorgen.

Waarin onderscheidt Dordrecht zich?

- Doelen en acties worden van begin tot eind samen met ketenpartners bedacht, uitgevoerd en besproken.
- In het IVP wordt ook benoemd op welke manier inwoners en ondernemers bij kunnen dragen aan de gemeentelijke ondermijningsaanpak.
- In de tweejaarlijkse uitvoeringsplannen zijn concrete actiepunten opgenomen.
- Er wordt minstens één keer per jaar een bewustwordingssessie voor medewerkers georganiseerd.

Belangrijkste bevindingen

Algemene conclusie

- Er wordt planmatig aan de aanpak van ondermijning gewerkt.
- De processen en structuur zijn op orde.

Aard en omvang van ondermijning

- De gemeente heeft goed zicht op *wat* er gebeurt, maar niet op de *grootte* en de *ernst* van de verschillende vormen van ondermijning.
 - Een ondermijningsbeeld zou daaraan bij kunnen dragen.
- Versterking van de “oog- en oorfunctie” in de wijken is nodig.

Beleid

- Er zijn duidelijke uitvoeringsplannen met prioriteiten, taken en acties en een planning.
- Er zijn geen concrete en meetbare doelen gesteld, waardoor het lastig is het effect te meten.

Belangrijkste bevindingen

Uitvoering van de ondermijningsaanpak

- De gemeente vult haar regierol in.
- De ondermijningsaanpak wordt gedragen door de gemeente en ketenpartners.
- Capaciteitsvergroting leidt tot meer kennis en inzetmogelijkheden.
- Nationaal Programma Dordt West versterkt de integrale ondermijningsaanpak.

Weerbaarheid

- Bewustzijn is goed bij medewerkers die bij de ondermijningsaanpak betrokken zijn.
 - Voor andere medewerkers is het lastiger om signalen te herkennen en weten waar deze gemeld kunnen worden
- Ondermijning en weerbaarheid zijn geen verplicht onderdeel van het inwerkprogramma.
- Binnen de organisatie is er behoefte aan bredere gesprekken over weerbaarheid en de aanpak van ondermijning.

Belangrijkste bevindingen

Rol van de gemeenteraad

- In beperkte mate kaders gesteld.
- Er is behoefte aan meer informatie over de ondermijningsaanpak.
- Bewustzijn onder raadsleden over risico's om zelf benaderd te worden door criminelen is wisselend.
- Voor de uitvoering van het Integraal Veiligheidsprogramma is incidenteel budget beschikbaar gesteld.

Aanbevelingen

- Ga als gemeenteraad in gesprek met de burgemeester over de informatiebehoefte van de raad over de aanpak van ondermijning. Geef op basis van dit inzicht meer invulling aan de kaderstellende rol en bepaal welke accenten er in het beleid moeten zitten.
- Overweeg een structureel budget beschikbaar te stellen voor een duurzame financiering van de ondermijningsaanpak.
- Stel concrete en meetbare doelen vast voor de ondermijningsaanpak.
- Neem in het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers een verplicht onderdeel op over het herkennen van en omgaan met ondermijningssignalen.

Dank voor uw aandacht!